

Testul nr. 14

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Mă apropiam cu gândul, sfiicios, tremurând, d-acea vestită școală, ca de un urs împăiat, gata să fug. Mi-era frică și mi-era dragă. Și mi-era dragă fără să bănuiesc nici cum e, nici unde e.

Două lucruri aflasem: că e „domnească“, iar nu cum era a noastră în curtea bisericii, și că dascălul este „profesor“, trebuind să-i zici „Domnul“, iar nu cum îi ziceam noi, la al nostru „Nea Nicuță“. [...]

Mai erau cinci zile până la Școala domnească. Toate lighioanele din curte aflaseră că va să mă duc la o școală mare. Câinele, pisica și cei patru cai ai tatii știau pe de rost cum trebuie să fie în ochii Domnului: niciunul nu s-ar fi dus fără botini în picioare, căci desculți nu i-ar fi primit decât Nea Nicuță, c-un șfanț pe lună.

Noaptea visam școala: un palat mare, mare și frumos, ca în basme, cu porți de fer, cu geamlâcuri, cu uși de cleștari, cu ziduri văpsite ca niște icoane, și mai împodobite decât steaua lui Nea Nicuță, încondeiată de Burghilea, zugrav vestit, căruia îi frecam văpselele între pietre numai ca să mă uit la el zile întregi cum din nimic scotea sfinți, îngeri, draci, cai și balauri.

Veni și ziua de Școală domnească.

Abia se luminase. Mă deșteptă frate-meu, care învăța la o școală și mai naltă, și citea pe cărți cu oameni cu pantalonii scurți și umflați, cu pălării mari, cu funde la ciorapi, cu săbiile mai mult scoase decât în teacă. Mi-aduc bine aminte că unul sărea de la al cincilea cat, și c-o mână își ținea pălăria. Grozav îi era de pălărie!

De la Nea Nicuță apucasem să citesc pe silabisite. Frate-meu mă învățase să citesc ca pe apă în cartea de citire. La „când cu ciuma lui Caragea, se răspândeau orașenii prin sate și sătenii prin pustii“, nu m-ar fi oprit nimeni din turuială. O ziceam dintr-o răsuflare. Ba uneori uitam să întorc foile și tot nu făceam greșală. Frate-meu mă mai învățase cele patru socoteli și fracțiile. Ce știam mai bine era tabla lui Pitagora. Mă învățase și istoria cu șase domni vestiți: Radu Negru, de care aș fi jurat că fusese român neam de arap; Mircea cel Bătrân, în capul meu, se încurca în barbă; Alexandru cel Bun, ăla vodă, vezi; Ștefan cel Mare de care râdeam să mă prăpădesc, gândindu-mă că fusese așa de pitic că aprodul Purice se pusese piuă ca el, Ștefan cel Mare, să încalece calul; Mihai Viteazul mă făcea să tai cu nuiua vârfurile de știr de urzici când îl spuneam pe dinafară; și, în sfârșit, Constantin Brâncoveanu mă făcea să plâng de câte ori îl tăiau turcii pe el și pe coconii lui.

Și spunea c-o să mă scrie d-a dreptul în clasa a treia.

Mă deșteptă.

Tresării. Îmi tâcăia inima.

Și-mi zise:

— Să nu-ți fie frică. Să spui tare și deslușit.

— Tare... da...

Și nu vedeam înaintea ochilor de frică.

— Și deslușit.

— Și deslușit...

— Să nu tremuri.

— Să nu tremur...

Și mie-mi clănțăneau dinții în gură.

Mă îmbrăcai; mă spălai cu apă rece; mă încălțai cu niște pantofi noi; mama mă pieptănă și mă sărută pe frunte, așa că o pricepui... „Să nu-ți fie frică, să nu mă dai de rușine“...

Știam eu în câte feluri săruta mama: altfel de eram bolnav, altfel când o ascultam, altfel când învățam lecția, altfel de plângeam și voia să mă împace, și cu totul altfel mă sărută când mă trimise la Școala domnească.

Pe drum, bonca-bonca, mă împiedicam de toate pietrele. Inima îmi zvâcnea cum îmi zvâcnea când alții se încercau să-mi ia zmeul de coadă.

Și tocmai departe, dincolo de S-tu Ștefan, frate-meu se opri și-mi zise:

— Aici e școala.

Școala!...

Mi se opri răsuflarea. Făcui ochii mari. Nu-mi venea să crez. Acea să fie Școala domnească? Niște case lungi, pitice și dărăpănate. Dar n-avea porți înalte de fer, căci n-avea de loc. În fața școlii, o veche pivniță, plină cu gunoi; în jurul ei, o curte mare cu bălării.

Așa case văzusem și eu.

Frate-meu mă lăsă în curte. O sumedenie de copii țipau, se zbenguiau, săreau într-un picior la șotron, se jucau cu sâmburi de roșcovă și cu nasturi.

Poi așa școlari mai văzusem și eu!...

(B.Șt. Delavrancea, *Domnul Vucea*)

Textul 2

O mulțime de studii au evidențiat demult numeroasele efecte pozitive ale timpului petrecut în natură, inclusiv în rândul copiilor și al tinerilor. Contextul pandemic doar a produs o conștientizare pe scară largă a rolului important pe care îl are natura în viața oamenilor.

În diferite țări, autoritățile au început să analizeze și să reflecteze asupra modurilor în care pot utiliza natura și spațiile exterioare pentru a se adapta cât mai bine vremurilor contemporane. Această reconfigurare privește nu doar orașele, spațiile de locuit sau de conviețuit, ci și educația. Mai mult ca oricând, la orizont se prefigurează necesitatea regândirii educației și propulsarea unor modele pedagogice care au fost deja testate la o scară mai mică, dar care s-ar putea dovedi relevante la nivel sistemic.

Se vorbește din ce în ce mai mult despre *forest schools* (școli în pădure), *micro-schools* (micro-școli) sau *homeschool co-ops* (cooperative de homeschooling). Se discută și despre naturalizarea curților de școlii care ar putea ajuta la extinderea activităților în acest cadru, întrucât beneficiile educației în aer liber au devenit mult mai vizibile în context post-pandemic.

Studiile în domeniu sugerează faptul că organizarea unor activități în aer liber prezintă un risc mai mic decât cele ținute înăuntru, iar copiii ar putea beneficia de mai mult spațiu de mișcare și experiențe creative de învățare.

În Scoția, de pildă, autoritățile au început să lucreze intens în această direcție, făcând declarații care sugerează că învățarea în aer liber ar putea fi unul dintre cele mai bune moduri de a aduce copiii înapoi în școli, deoarece permite distanțarea fizică.

Iată declarația Ministrului Tineretului din Scoția, Maree Todd:

Există un număr ascendent de centre educaționale care abordează total sau parțial educația în aer liber în țara noastră. Acest model ar putea avea multe beneficii în ceea ce privește menținerea distanței fizice și în a minimaliza riscul transmiterii de boli. Putem vedea acest model ca parte din tranziția dinspre lockdown spre redeschiderea grădinițelor și școlilor. În timp ce unele instituții sunt deja familiarizate cu învățarea în aer liber, alte centre au luat în considerare acest model și se gândesc cum ar putea să își adapteze practicile astfel încât să petreacă mai mult timp afară.

Însă avantajul Scoției este faptul că are deja o tradiție solidă în acest sens. Scoția este o țară cunoscută pentru politicile educaționale inovatoare și profund centrate pe nevoile copilului. Au chiar o strategie națională despre cum să încurajeze joaca și *well being*-ul în rândul copiilor. În plus, guvernul scoțian s-a angajat să dubleze fondurile alocate educației timpurii, în cursul anului 2020.

Cea mai recentă știre vine din Edinburgh, unde autoritățile locale au pus la dispoziție, prin decrete oficiale, parcuri, păduri și situri naturale în care școlile își pot desfășura activitățile. Nu este totul încă foarte clar operaționalizat, iar decizia a generat și dezbateri contradictorii în rândurile părinților și al profesorilor, însă probabil orice decizie inovatoare va crea pentru început controverse înainte ca lucrurile să se așeze și să înceapă să se structureze.

Este școala în aer liber școala viitorului? de Miruna Tîrcă

<https://www.scoala9.ro/este-scoala-in-aer-liber-scoala-viitorului-/617/>

A.

1. Notează, din textul 1, două cuvinte cu formă neliterară.

2 puncte

.....

.....

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Noul context pandemic a produs o conștientizare a rolului pe care îl are:

- a. amenajarea spațiilor verzi pentru activitatea școlară
- b. natura în viața oamenilor
- c. activitatea în aer liber
- d. socializarea în rândul copiilor

Răspuns corect:

2 puncte

3. Scie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Modelul pedagogic care promovează învățarea în aer liber este:

- a. *forest schools*
- b. *homeschool co-ops*
- c. *micro-schools*
- d. *well being-ul*

Răspuns corect:

2 puncte

4. Scie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Apare o comparație în varianta:

- a. *Mă apropiam ... d-acea vestită școală, ca de un urs împăiat.*
- b. *Câinele, pisica și cei patru cai*
- c. *o veche pivniță*
- d. *zvâcnea cum îmi zvâcnea*

Răspuns corect:

2 puncte

5. Notează X în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, pe baza informațiilor din cele două texte:

6 puncte

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Copilul din text este foarte entuziasmat că va merge la Școala domnească.		
Așteptările copilului din text legate de școală sunt conforme cu realitatea.		
Sărutul mamei este altfel când fiul său pleacă la Școala domnească.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Beneficiile educației în aer liber au devenit mult mai vizibile în context post-pandemic.		
Primul-ministru al Scoției, Maree Todd, vorbește despre beneficiile activităților școlare în aer liber.		
La Glasgow, autoritățile locale au pus la dispoziție, prin decrete oficiale, parcuri, păduri și situri naturale în care școlile își pot desfășura activitățile.		

6. Formulează două idei principale din textul 1.

6 puncte

.....

.....

.....

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o temă comună celor două texte, valorificând câte un element de conținut.

6 puncte

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Crezi că spațiul în care se desfășoară orele de curs influențează calitatea lecțiilor? Motivează-ți răspunsul, în 50-100 de cuvinte, valorificând unul dintre cele două texte-suport.

6 puncte

.....

.....

.....

.....

.....

9. Asociază fragmentul din **Domnul Vucea**, de B.Șt. Delavrancea, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, tema comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sunt corect despărțite în silabe cuvintele din seria:

- a. pro-fe-sor, pand-emic
- b. domn-ească, sfi-i-ci-os
- c. frac-ți-i-le, a-u-to-ri-tă-ți-le
- d. ex-is-tă, as-cen-dent

Răspuns corect:

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Mijloacele de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele **vestită (școală), altfel, educaționale** sunt, în ordine:

- a. schimbarea valorii gramaticale, compunere, derivare
- b. derivare, compunere, compunere
- c. compunere, schimbarea valorii gramaticale, schimbarea valorii gramaticale
- d. compunere, derivare, schimbarea valorii gramaticale

Răspuns corect:

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Paronimul din seria **scară / scală / escală** este greșit folosit în varianta:

- a. Am coborât pe scara veche, care scârțâia la fiecare pas.
- b. Avionul a făcut scală în Franța.
- c. Scala aparatului de radio nu mai funcționează.
- d. Dacă va face escală, nu voi ajunge la timp.

Răspuns corect:

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cazul substantivelor subliniate în enunțul de mai jos este corect indicat în varianta:

În diferite țări, autoritățile au început să analizeze și să reflecteze asupra modurilor în care pot utiliza natura și spațiile exterioare pentru a se adapta cât mai bine vremurilor contemporane.

- a. N., D., G.
- b. Ac., G., D.
- c. N., D., Ac.
- d. Ac., G., N.

Răspuns corect:

2 puncte

5. Selectează din fragmentul următor trei verbe la moduri diferite, pe care le vei preciza.

În Scoția, de pildă, autoritățile au început să lucreze intens în această direcție, făcând declarații care sugerează că învățarea în aer liber ar putea fi unul dintre cele mai bune moduri de a aduce copiii înapoi în școli, deoarece permite distanțarea fizică.

6 puncte

Verbul selectat	Modul verbului selectat

6. Identifică construcția reflexivă din enunțul următor și alcătuește un enunț în care să devină construcție pasivă.

Toate lighioanele din curte aflaseră că va să mă duc la o școală mare.

6 puncte

.....

.....

.....

7. Scrie o frază alcătuită din trei propoziții, în care substantivul „școală” să fie element regent pentru două subordonate aflate în raport de coordonare. Precizează felul subordonatelor.

6 puncte

.....

.....

.....

8. Rescrie enunțurile următoare, corectând greșelile de ortografie:

Fincă nu-l cunoști nu zi nimic despre el. Știm cu toți că este capabil de a creea o lucrare excepțională.

6 puncte

.....

.....

.....

SUBIECTUL al II-lea

(20 de puncte)

Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul fragmentului extras din textul „Domnul Vucea” de B.Șt. Delavrancea.

În redactarea textului:

- vei preciza mesajul textului, prin referire la tema literară;
- vei susține mesajul prin valorificarea textului-suport;
- vei numi cel puțin două emoții ale personajului-narator;
- vei prezenta cel puțin două particularități ale Școlii domnești.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea temenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct, respectarea normelor de punctuație – 1 puncte, lizibilitate – 1 punct)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.